

Suomalaisten
näkemyksiä
maamme
kansainvälistymisestä

2024

T2
TUTKIMUS

SUOMALAISTEN NÄKEMYKSIÄ MAAMME KANSAINVÄLISTYMISESTÄ

© E2 Tutkimus 2024

E2 Tutkimuksen työryhmä: Mari K. Niemi, Ville Pitkänen,
Tuija Väyrynen ja Karina Jutila

ISBN (PDF): 978-952-5895-13-1

www.e2.fi

Graafinen suunnittelu: Susanna Mukkala

Taitto: Tuija Väyrynen

Kansikuva: Fauxels/Canva

Kyselytutkimuksen toteutukseen on käytetty opetus- ja
kulttuuriministeriön avustusta.

Aineisto

Tämän raportin on toteuttanut monitieteinen, riippumaton tutkimuslaitos E2 Tutkimus. Suomalaisten asenteita kartoittavan kyselytutkimuksen aineisto kerättiin 25.6.–1.7.2024 Norstatin internetpaneelissa. Aineisto edustaa 18 vuotta täyttäneitä mannersuomalaisia.

Kyselyyn vastasi yli tuhat suomalaista (N= 1 013). Aineisto on painotettu iän, sukupuolen ja asuinpaikan mukaan väestötilastoja vastaavaksi. Virhemarginaali on noin kolme prosenttiyksikköä molempiin suuntiin.

Aineisto on analysoitu määrällisin menetelmin ja tuloksia on peilattu yhteiskunnallisiin tilannetekijöihin.

Lukijalle

Suomeen muutetaan ulkomailta nyt useammin kuin koskaan. Vuonna 2023 maahanmuuttojen määrä oli korkein mittaushistoriassa – toista vuotta peräkkäin.

Suomen kansainvälistyminen näkyy monilla työpaikoilla, koululuokissa, naapurustoissa, eri tasoilla ihmisten arjessa. Kulttuuritarjonnan monipuolistuminen sekä kulttuurien, uskontojen ja kielten rinnakkaiselo on osa kehitystä.

Meitä E2 Tutkimuksessa kiinnostaa yhteiskunnan muutos ja se, miten kansalaiset ottavat sen vastaan. Kysyimme, kuinka he suhtautuvat erilaisiin kansainvälistymisen kehityskulkuihin. Millainen merkitys suomalaisille on kansallistunteella ja yhteenkuuluvuuden tunteella? Millaisena kansalliskieltemme suomen ja ruotsin merkitys näyttäytyy aiempaa monikielisemmässä yhteiskunnassa? Kokosimme tähän pakettiin suomalaisten vastauksia.

Helsingissä 16.12.2024

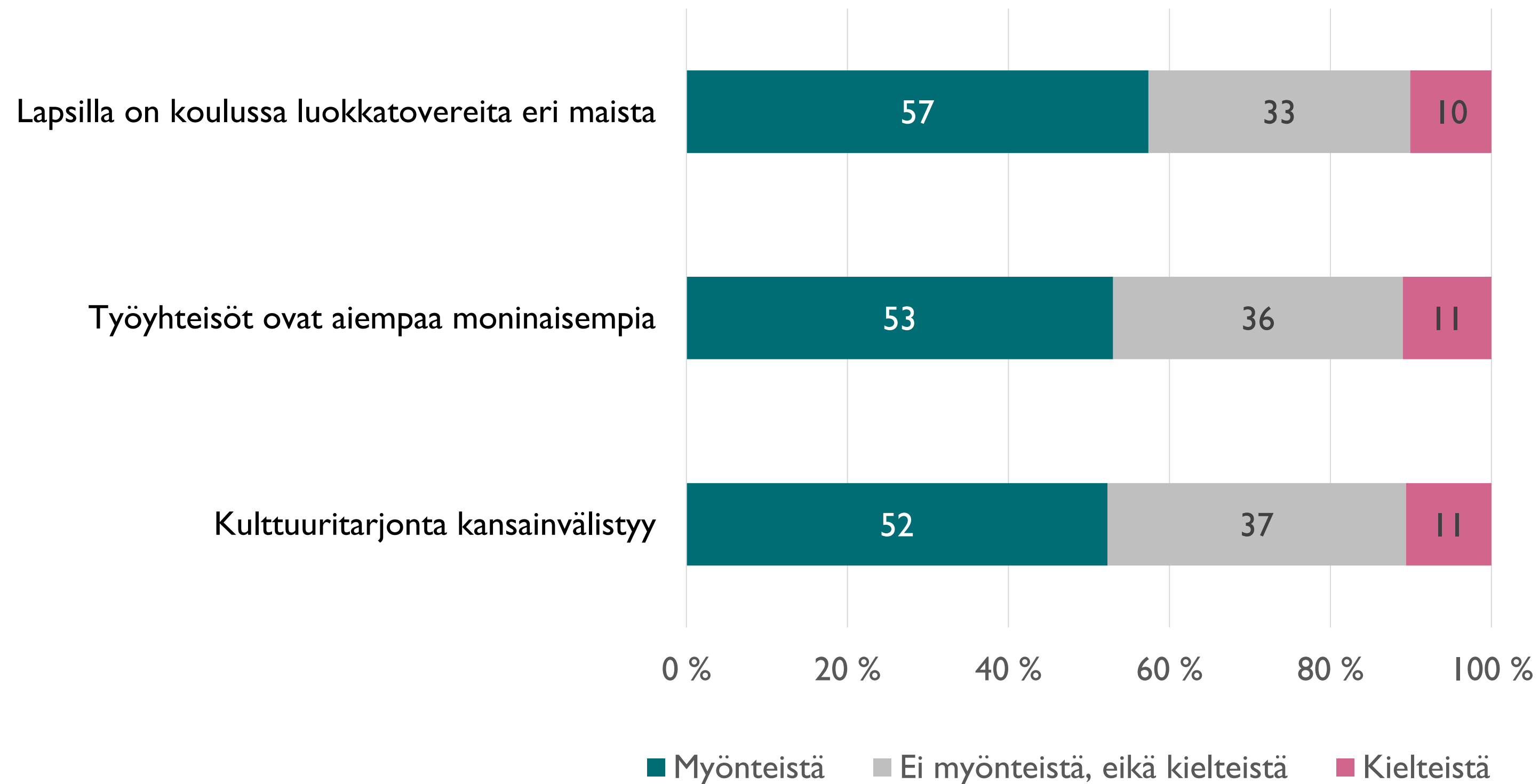
Mari K. Niemi

VTT, dosentti, johtaja

E2 Tutkimus

Suomalaiset toivottavat koulujen, työpaikkojen ja kulttuuritarjonnan kansainvälistymisen tervetulleeksi

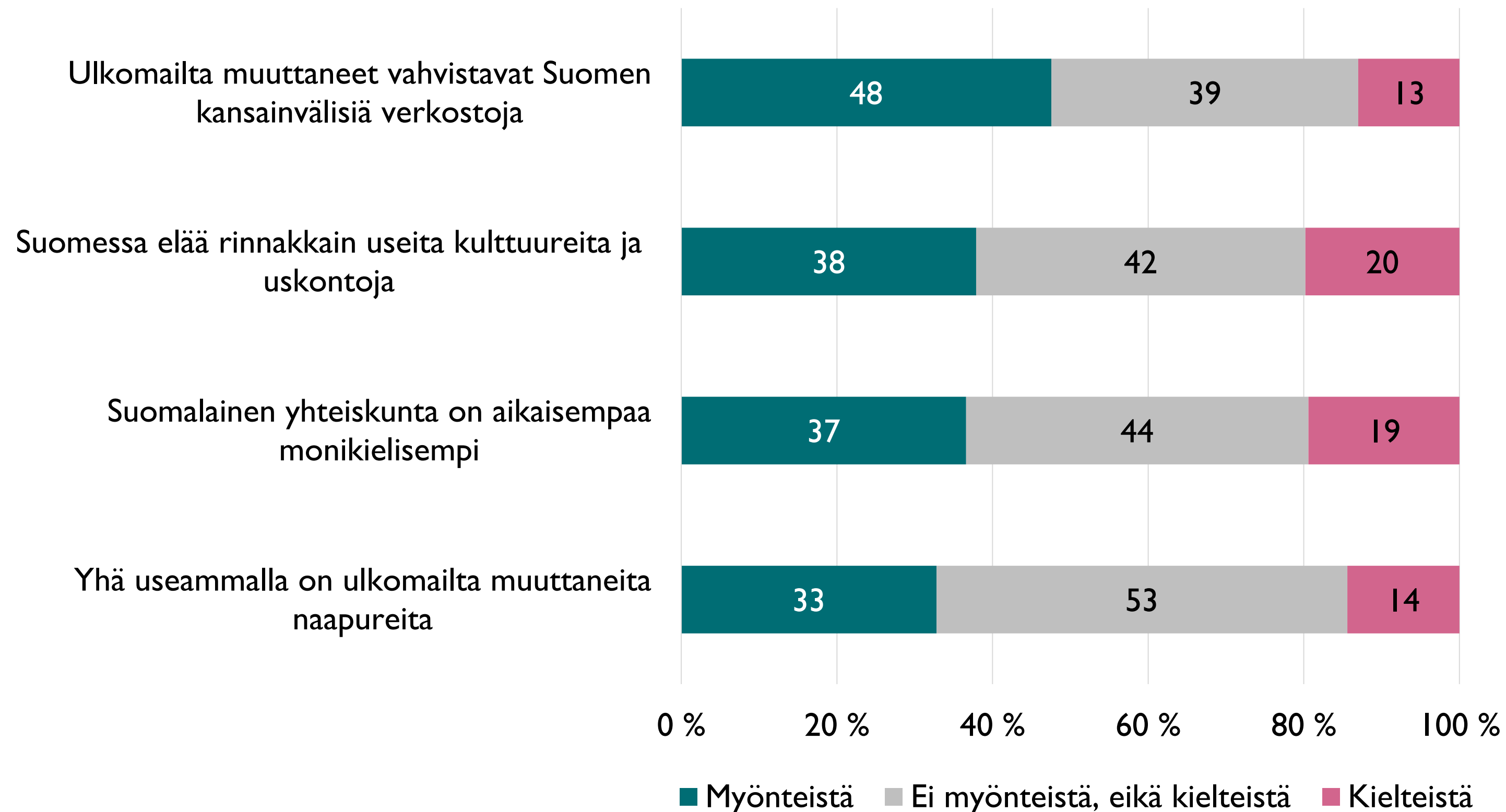
Kuvio I. Suomessa asuu entistä enemmän ulkomailta muuttaneita ihmisiä. Mitä mieltä olet seuraavista kehityskuluista? Onko kehitys myönteistä vai kielteistä? (%)

- Suurin osa suomalaisista pitää myönteisenä sitä, että lapsilla on kansainvälisiä luokkatovereita (57%), työyhteisöt moninaistuvat (53%) ja kulttuuritarjonta kansainvälistyy (52%).

Noin viidennes suomalaisista pitää erilaisten uskontojen ja kulttuurien rinnakkaiseloä sekä kasvavaa monikielisyyttä kielteisenä kehityksenä

Kuvio 2. Suomessa asuu entistä enemmän ulkomailta muuttaneita ihmisiä. Mitä mieltä olet seuraavista kehityskuluista? Onko kehitys myönteistä vai kielteistä? (%)

- Noin viidennes suomalaisista katsoo, että erilaisten kulttuurien ja uskontojen rinnakkaiselo (20 %) ja yhteiskunnan muuttuminen aikaisempaa monikielisemmäksi (19 %) ovat kielteisiä kehityskulkuja.
- Ulkomaalaisten naapureiden määrän kasvu ei nostata voimakkaita kantoja – yli puolet (53%) ei pidä kehitystä sen paremmin myönteisenä kuin kielteisenä.

Nuoret aikuiset ja naiset suhtautuvat myönteisimmin kansainvälistymisen trendeihin

Taulukko I. Suomessa asuu entistä enemmän ulkomailta muuttaneita ihmisiä. Mitä mieltä olet seuraavista kehityskuluista? Myönteisesti suhtautuvat sukupuolen ja ikäryhmän mukaan (%).

	Mies	Nainen	18–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65+	Kaikki
Lapsilla on koulussa luokkatovereita eri maista	52	62	68	63	52	47	56	61	57
Työyhteisöt ovat aiempaa moninaisempia	50	56	66	59	44	46	53	55	53
Kulttuuritarjonta kansainvälistyy	50	54	62	70	47	45	46	51	52
Ulkomailta muuttaneet vahvistavat Suomen kansainvälisiä verkostoja	48	47	61	58	42	38	43	49	48
Suomessa elää rinnakkain useita kulttuureita ja uskontoja	33	42	55	46	32	29	30	41	38
Suomalainen yhteiskunta on aikaisempaa monikielisempi	32	40	53	39	28	23	34	43	37
Yhä useammalla on ulkomailta muuttaneita naapureita	31	34	43	38	28	25	25	39	33

Vihreitä ja vasemmistoliittoa kannattavat näkevät yhteiskunnan kansainvälistymisessä enemmän myönteistä kuin kielteistä

Taulukko 2. Suomessa asuu entistä enemmän ulkomailta muuttaneita ihmisiä. Mitä mieltä olet seuraavista kehityskuluista? Myönteisesti suhtautuvat puoluekannan mukaan (%).

	Kok.	PS	SDP	Kesk.	Vihr.	Vas.	Kaikki
Lapsilla on koulussa luokkatovereita eri maista	51	23	65	54	88	79	57
Työyhteisöt ovat aiempaa moninaisempia	55	21	53	54	85	73	53
Kulttuuritarjonta kansainvälistyy	47	23	53	51	88	75	52
Ulkomailta muuttaneet vahvistavat Suomen kansainvälisiä verkostoja	54	15	50	43	81	69	48
Suomessa elää rinnakkain useita kulttuureita ja uskontoja	31	15	37	36	77	69	38
Suomalainen yhteiskunta on aikaisempaa monikielisempi	36	5	46	37	67	52	37
Yhä useammalla on ulkomailta muuttaneita naapureita	30	5	33	40	65	54	33

Suomalaiset näkevät yhteiskunnan kansainvälistymisen myönteisenä – varauksiakin silti on

Suomalaiset eivät kategorisesti vastusta yhteiskunnan kansainvälistymistä. Siinä, että Suomessa asuu yhä enemmän muista maista muuttaneita ihmisiä, nähdään paljon hyvää.

Suurin osa suomalaisista pitää myönteisenä sitä, että lapsilla on luokkatovereita eri maista (57 %), työyhteisöt moninaistuvat (53 %) ja kulttuuritarjonta kansainvälistyy (52 %). Lähes yhtä moni (48 %) piti myönteisenä sitä, että ulkomailta muuttaneet vahvistavat Suomen kansainvälisiä verkostoja.

Enemmän varauksia sisältyy erilaisten kulttuurien ja uskontojen rinnakkaiseloon ja yhteiskunnan monikielistymiseen – noin viidennes suomalaisissa näkee nämä kielteisinä kehityskulkuina.

Huomionarvoista on, että jokaisen väitteen kohdalla vähintään kolmanneksella vastaajista ei ollut vahvaa kantaa puoleen tai toiseen (33–53 prosenttia valitsi ei myönteistä, ei kielteistä).

Vähiten intohimoja aiheuttaa kysymys ulkomaalaisten naapureiden määrän kasvusta: yli puolet suomalaisista ei näe asiaa sen paremmin hyvänä kuin huononakaan kehityskulkuna.

Kaikkein myönteisimmin kansainvälistymiseen suhtautuvat naiset ja nuoret aikuiset sekä vihreitä ja vasemmistoliittoa kannattavat.

Perussuomalaisten kannattajista vain harva arvioi kansainvälistymisen kehityskulkuja myönteisiksi. Toisaalta noin puolet heistä katsoo, että esitetyt kansainvälistymisen kehityskulut eivät olleet sen paremmin myönteistä kuin kielteistä.

Työyhteisöjen, koululuokkien ja kulttuuritarjonnan kansainvälistyminen toivotetaan tervetulleeksi.

Myönteisimmin kansainvälistymisen kehityskuluihin suhtautuvat nuoret ja naiset sekä vihreitä ja vasemmistoliittoa kannattavat.

Kansallistunne on suomalaisille myönteinen asia

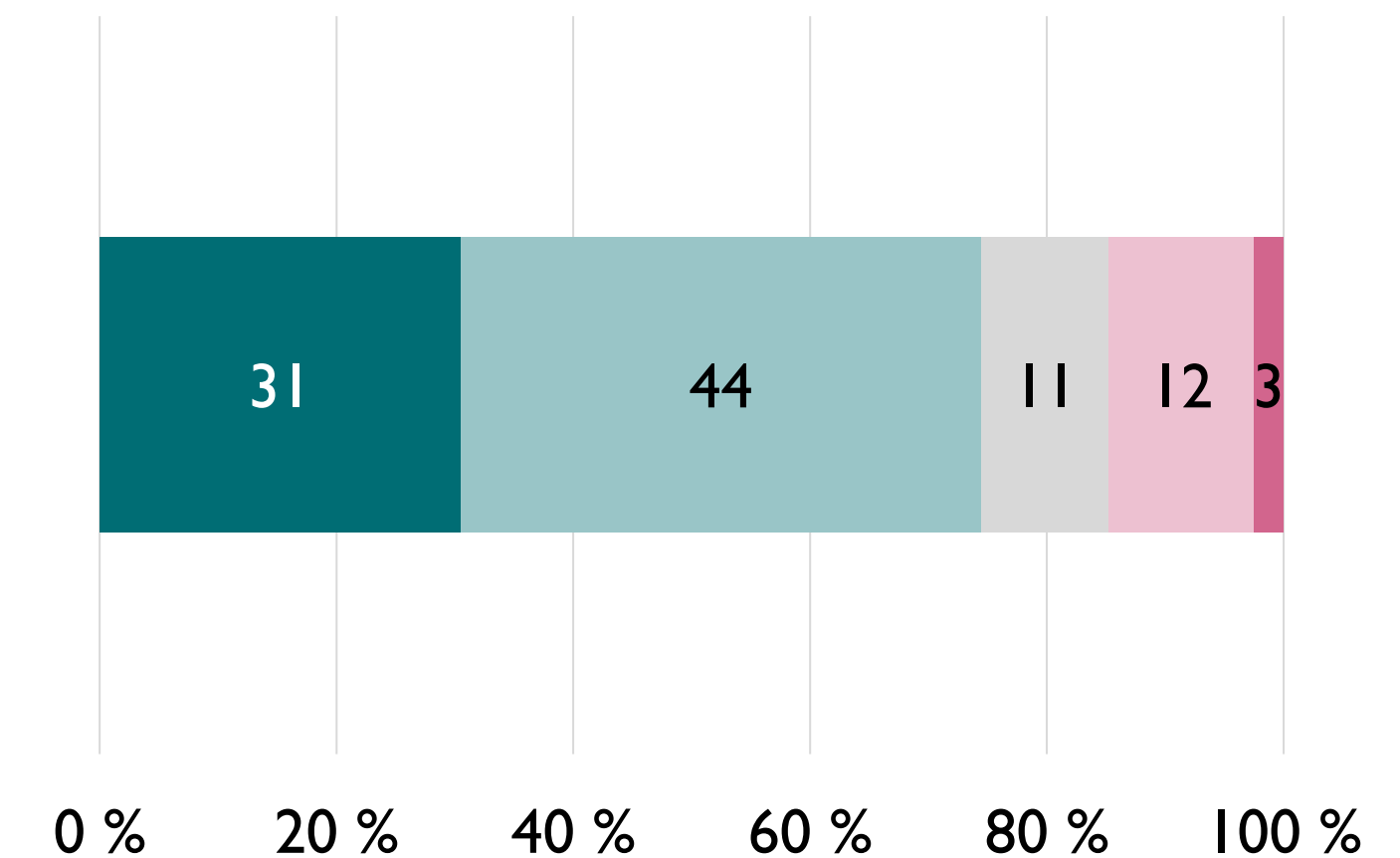
Valtaosa suomalaisista ajattelee, että kansallistunne on enemmän myönteinen kuin kielteinen asia. Vain 15 prosenttia on jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämästä. **(Kuvio 3).**

Erot puolueiden kannattajien välillä ovat kuitenkin suuria. Siinä, missä lähes kaikki keskustan (92 %) ja kokoomuksen (89 %) kannattajista ajattelevat kansallistunteen olevan enemmän myönteinen kuin kielteinen asia, vasemmistoliiton (58 %) ja vihreiden (60 %) kannattajista näin ajattelee reilu puolet. Perussuomalaisten ja SDP:n kannattajista 76 prosenttia on jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että kansallistunne on enemmän myönteinen kuin kielteinen asia.

Kysyimme saman kysymyksen vuonna 2018 (Pitkänen & Westinen 2018, 13). Silloin väittämä sai hieman vahvempaa kannatusta: täysin samaa mieltä oli 36 prosenttia suomalaisista ja jokseenkin samaa mieltä 47 prosenttia. Kantaa ei ollut 6 prosentilla ja jokseenkin eri mieltä oli 9 prosenttia – täysin eri mieltä oli vain prosentti.

Lähde: [Pitkänen, Ville & Westinen, Jussi \(2018\). Samat huolet, eri näkökulmat Tutkimus suomalaisten asenteista ja identiteeteistä. E2 Tutkimuksen ja Suomen kulttuurirahaston julkaisu.](#)

Kuvio 3. Kansallistunne on enemmän myönteinen kuin kielteinen asia (%).

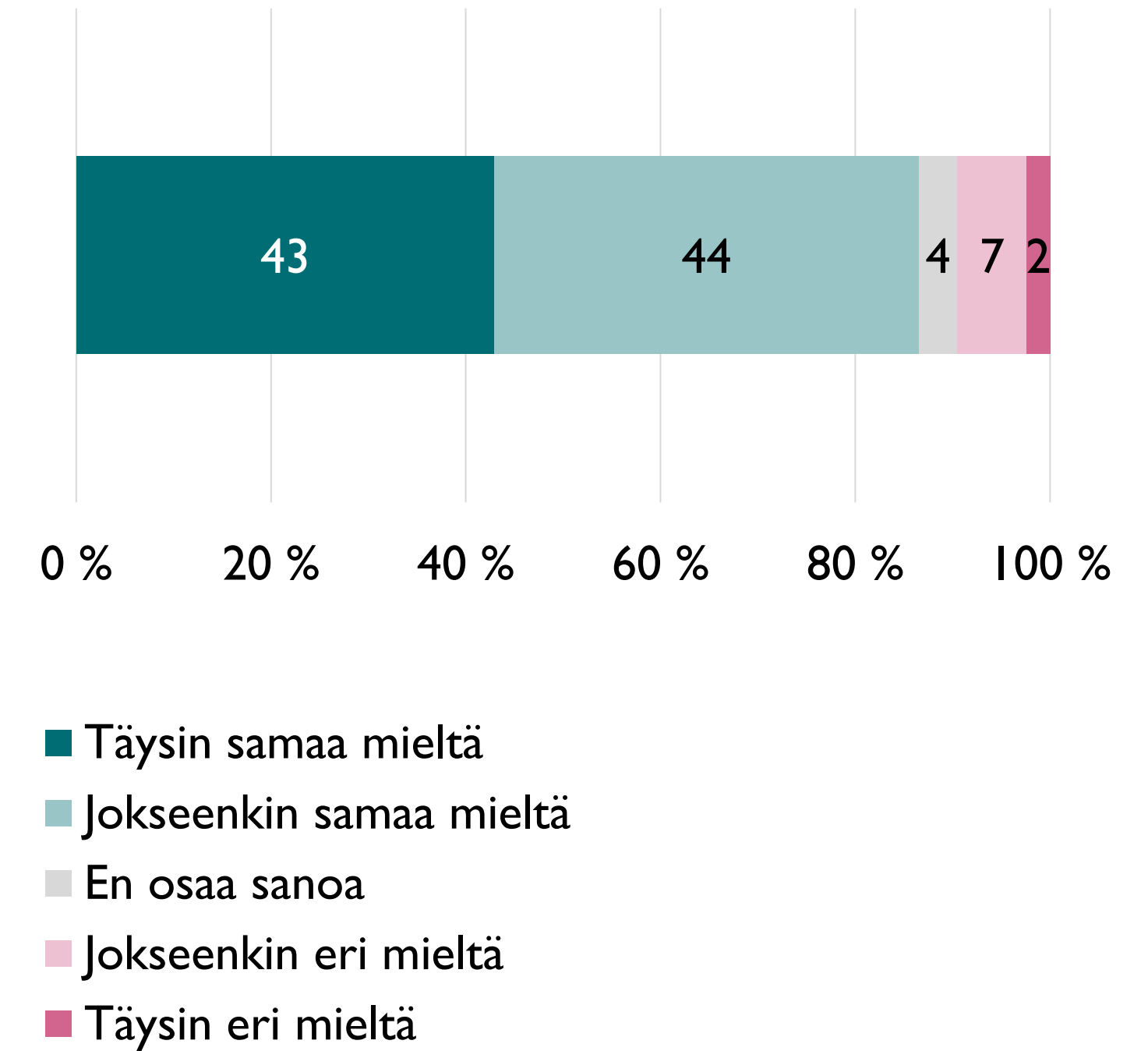
- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Suomalaiset
haluavat vaalia
kansallista
identiteettiään ja
yhteenkuuluvuuden
tunnetta

Suomalaisista liki 90 prosenttia on sitä mieltä, että kansallisen identiteetin ja yhteenkuuluvuuden tunteen säilyttäminen on tärkeää, kun Suomi kansainvälistyy. Täysin samaa mieltä on lähes puolet, mikä kertoo vankasta kannatuksesta. (**Kuvio 4**).

Sukupuolten välillä ei ole juurikaan eroja. Kannatus on vahvaa kaikissa ikäluokissa ja kaikkien puolueiden kannattajien keskuudessa.

Kuvio 4. Kansallinen identiteetin ja yhteenkuuluvuuden tunteen säilyttäminen on tärkeää, vaikka Suomi kansainvälistyy (%).

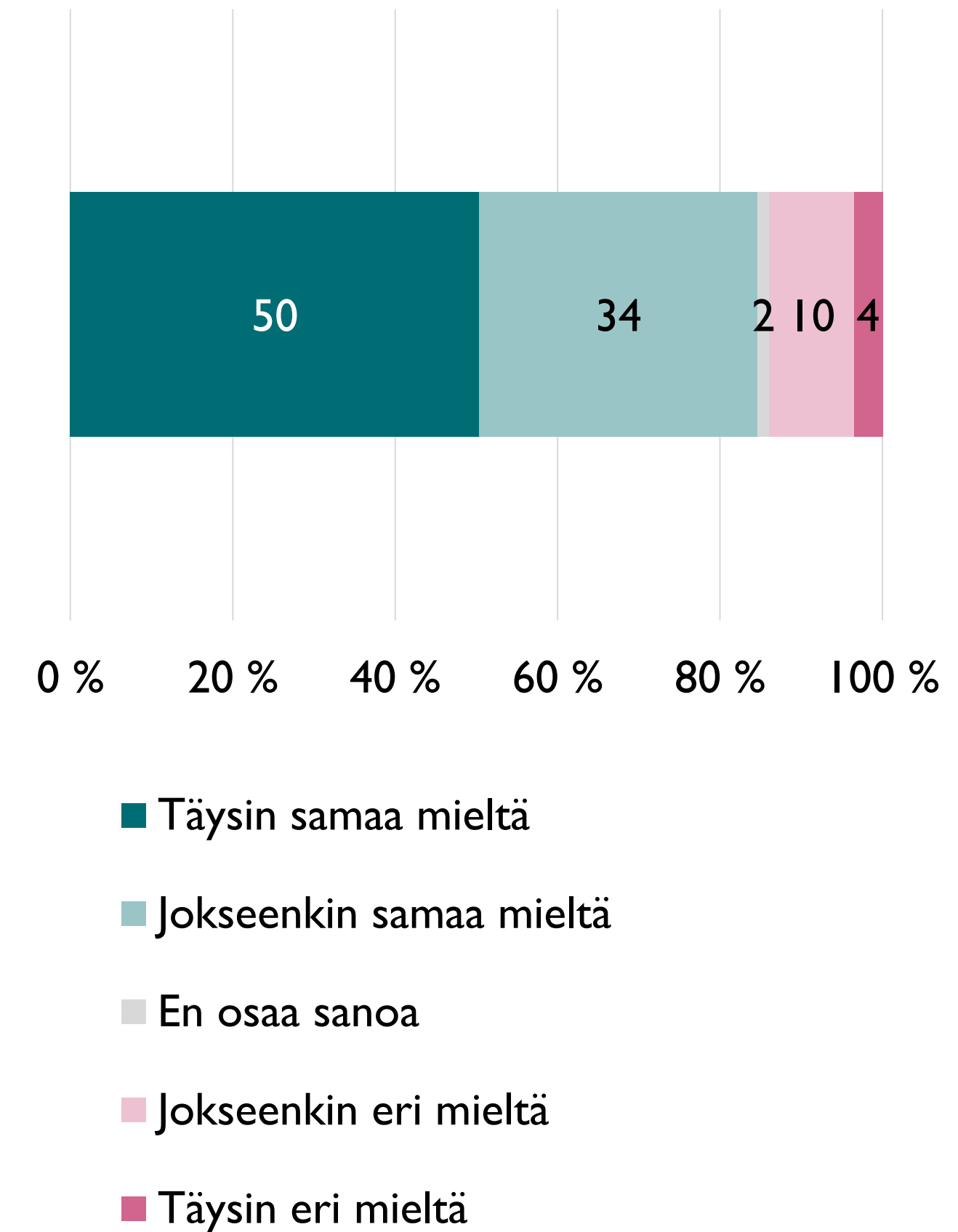

Suomalaiset pitävät tärkeänä kansalliskieltemme elinvoimaisuutta ja rikkautta

Suomalaiset pitävät tärkeänä sitä, että suomen ja ruotsin kieli kansalliskielinä säilyvät elinvoimaisina ja rikkaina. Vain 14 prosenttia on tästä jokseenkin tai täysin eri mieltä. **(Kuvio 5).**

Kielten säilyttämisen tärkeys tunnustetaan kaikissa ikäryhmissä. 18–24-vuotiaat (71 %) ja 25–34-vuotiaat (73 %) kokevat kuitenkin muita ikäryhmiä hieman harvemmin niiden elinvoiman säilyttämisen olevan tärkeää. Yli 65-vuotiaat (92 %) suhtautuvat väittämään kaikista myönteisimmin.

Kuvio 5. *Pidän tärkeänä, että kansalliskielemme (suomi ja ruotsi) säilyvät elinvoimaisina ja rikkaina (%)*.

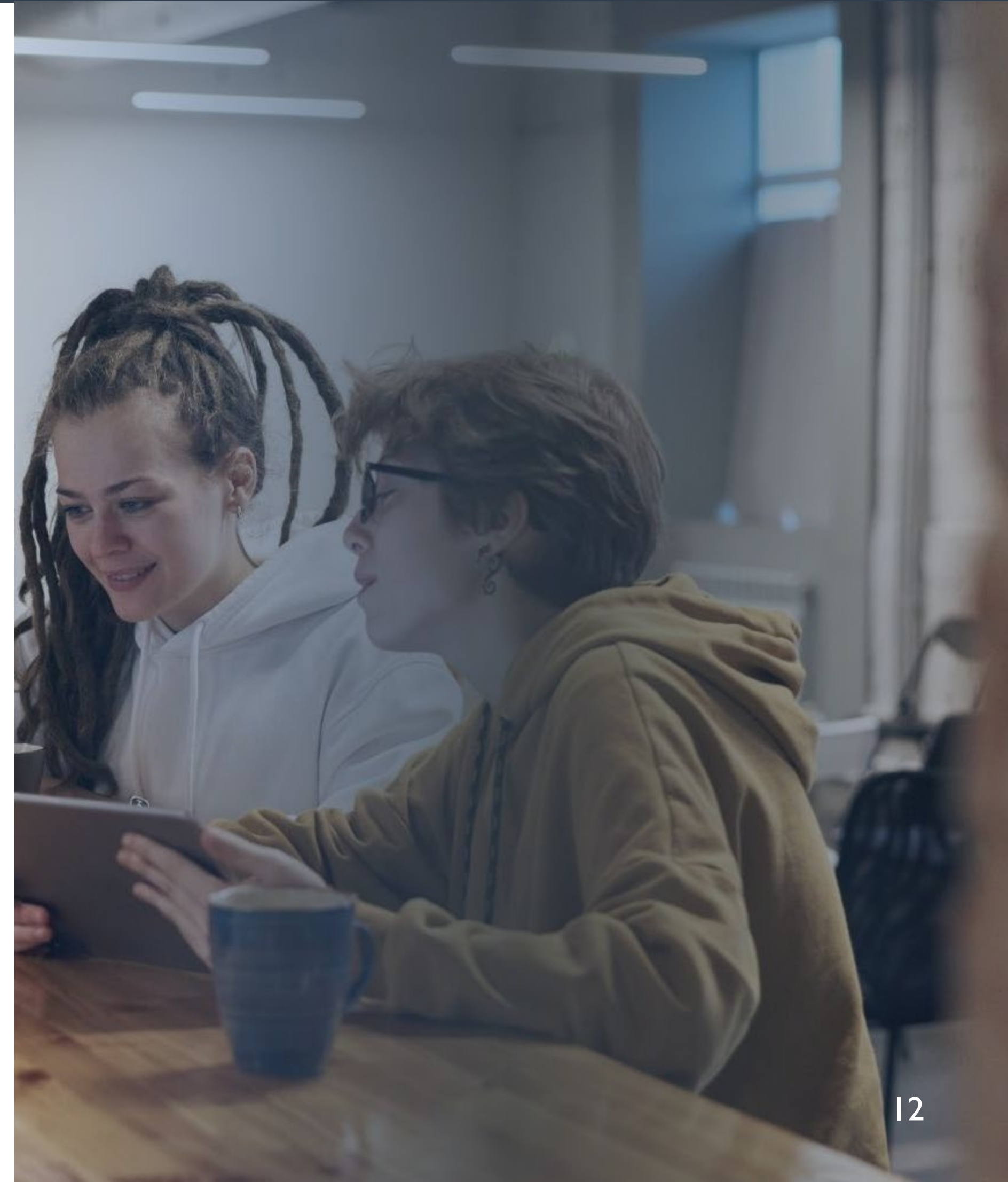
Suomalaisia yhdistää kansallisen identiteetin ja yhteenkuuluvuuden sekä kansalliskielten arvostus

Selkeä enemmistö suomalaisista näkee kansallistunteessa enemmän myönteistä kuin kielteistä.

Suurin osa suomalaisista toivottaa kansainvälisyyden tervetulleeksi ainakin osalle elämänalueista. Samalla liki 90 prosenttia pitää tärkeänä kansallisen identiteetin ja yhteenkuuluvuuden tunteen säilyttämistä Suomen kansainvälistyessä.

Kansallista identiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta haluavat vaalia kaikenikäiset naiset ja miehet ja kaikkien puolueiden kannattajat.

Valtaosa suomalaisista haluaa vaalia kansalliskieltemme suomen ja ruotsin elinvoimaisuutta ja rikkautta. Kielten säilyttämisen tärkeyden tunnistavat kaikenikäiset suomalaiset, mutta eniten kannatusta sille on yli 65-vuotiaiden joukossa.

LISÄTIETOA MONITIETEISEN TUTKIMUSLAITOKSEMME TOIMINNASTA JA PALVELUISTAMME

www.e2.fi

